

1. Αναδιπλασιασμός

Για να σχηματιστούν ο Παρακείμενος και ο Υπερσυντέλικος στα Αρχαία Ελληνικά πρέπει να έχουν στην αρχή του θέματος σε όλες τις Εγκλίσεις, στο Απαρέμφατο και στη Μετοχή, τον αναδιπλασιασμό. Ο αναδιπλασιασμός δηλώνει την τετελεσμένη πράξη.

Σχηματισμός Παρακειμένου

Για να σχηματιστεί ο Παρακείμενος πρέπει να ακολουθήσουμε έναν από τους επόμενους τρεις τρόπους:

→ Εάν το ρήμα μας ξεκινά από ένα **απλό σύμφωνο**, εκτός από **-ρ-** ή από δύο σύμφωνα από τα οποία όμως το πρώτο είναι άφωνο και το δεύτερο υγρό ή ένρινο, τότε αναδιπλασιάζουμε το αρχικό σύμφωνο του ρήματος προσθέτοντας παράλληλα και ένα **-ε-**. Έτσι σχηματίζεται το θέμα του Παρακειμένου στα ρήματα που ξεκινούν με σύμφωνο (εκτός ρ).

π.χ. λύω (Ενεστώτας) - λέ (αναδιπλασιασμός) - λυ (θέμα Ενεστώτα) - **κα** (κατάληξη): **λέλυκα** (Παρακείμενος)
γράφω (Ενεστώτας) - γε (αναδιπλασιασμός) - γραφ (θέμα Ενεστώτα) - **κα**: **γέγραφα** (Παρακείμενος)

→ Εάν το ρήμα μας ξεκινά με φωνήεν δεν παίρνει αναδιπλασιασμό αλλά χρονική αύξηση και οι αλλαγές είναι ίδιες όπως στον Παρατατικό και τον Αόριστο.

π.χ. ἀθροίζω (Ενεστώτας) - ἦ (χρονική αύξηση) - θροι - **κα**: **ἤθροικα** (Παρακείμενος)

Διαβάστε για τις αλλαγές της χρονικής αύξησης στην Ενότητα 7 (<https://arxaia-gymnasiou.blogspot.gr/2016/12/7-enotita-arxaia-a-gymnasiou.html>)

→ Εάν το ρήμα μας ξεκινάει από **-ρ-** ή **από από διπλό σύμφωνο** (ξ, ψ, ζ) ή **από δύο σύμφωνα από τα οποία όμως, το πρώτο δεν είναι άφωνο και το δεύτερο υγρό ή ένρινο**, ή **από τρία σύμφωνα** (π.χ. στρατεύω) τότε ο Παρακείμενος σχηματίζεται με την προσθήκη συλλαβικής αύξησης, δηλαδή την προσθήκη ενός **ε-** στην αρχή του θέματος.

π.χ. στρατεύω (Ενεστώτας) - **ε** (συλλαβική αύξηση) - **στράτευ** (θέμα Ενεστώτα) - **κα** (κατάληξη): **έστράτευκα** (Παρακείμενος)

Προσοχή!

α) Εάν το θέμα του ρήματος ξεκινά με **δασύ σύμφωνο** (χ, φ, θ) τότε αυτό κατά τον αναδιπλασιασμό τρέπεται στο αντίστοιχο ψιλό. (χ → κ, φ → π, θ → τ)

π.χ. χορεύω (Ενεστώτας) → **όχι** χεχόρευκα (Παρακείμενος) αλλά → **κεχόρευκα**

β) Όταν το ρήμα είναι σύνθετο με πρόθεση, τότε ο αναδιπλασιασμός μπαίνει μετά την πρόθεση.

π.χ. καταγράφω (Ενεστώτας) → **καταγέγραφα** (Παρακείμενος).

Κλίση - Καταλήξεις Παρακειμένου

Πρόσωπα	Παρακείμενος λύω	Καταλήξεις
(α' εν. πρόσωπο) ἐγώ	λέλυκα	-κα
(β' εν. πρόσωπο) σύ	λέλυκας	-κας
(γ' εν. πρόσωπο) οὗτος	λέλυκε	-κε
(α πληθ. πρόσωπο) ἡμεῖς	λελύκαμεν	-καμεν
(β' πληθ. πρόσωπο) ὕμεῖς	λελύκατε	-κατε
(γ' πληθ. πρόσωπο) οὗτοι	λελύκασι (ν)	-κασιν

Σχηματισμός Υπερσυντέλικου

Για να σχηματίσουμε τον Υπερσυντέλικο των ομαλών αρχαίων ρημάτων πρέπει να ακολουθήσουμε την παρακάτω διαδικασία:

Βήμα 1ο: Γράφουμε το θέμα του Παρακειμένου (π.χ. λελυ-)

Βήμα 2ο: Προσθέτουμε στο θέμα την συλλαβική αύξηση **ε-** όπως στον Παρατατικό και τον Αόριστο. (π.χ. ἐλελύ-).

Προσοχή: Εάν το ρήμα στον Παρακείμενο παίρνει συλλαβική ή χρονική αύξηση αντί για αναδιπλασιασμό τότε για να σχηματίσουμε τον Υπερσυντέλικο **δεν προσθέτουμε την συλλαβική αύξηση ε-** αλλά αφήνουμε το θέμα όπως είναι και παραβλέπουμε εντελώς το βήμα 2ο. (π.χ. έστρατευ-)

Βήμα 3ο: Αφού έχουμε προσθέσει την συλλαβική αύξηση (εάν χρειάζεται) προσθέτουμε τις καταλήξεις και κλείνουμε το ρήμα ως εξής (π.χ. ἐ-λελύκειν-, ἐ-στρατεύ-κειν):

Πρόσωπα	Υπερσυντέλικος λύω	Καταλήξεις
(α' ενικό πρόσωπο) ἐγώ	ἐλελύκειν	-κειν
(β' ενικό πρόσωπο) σύ	ἐλελύκεις	-κεις
(γ' ενικό πρόσωπο) οὗτος	ἐλελύκει	-κει
(α πληθ. πρόσωπο) ἡμεῖς	ἐλελύκεμεν	-κεμεν
(β' πληθ. πρόσωπο) ὕμεῖς	ἐλελύκετε	-κετε
(γ' πληθ. πρόσωπο) οὗτοι	ἐλελύκεσαν	-κεσαν